

Inbandningar för effektivare övning

Musiikin Koulutusohjelma
Muusikko
Opinnäytetyö
27.11.2008

Gustav Nyström

SAMMANDRAG

Utbildningsprogram Musik		Inriktningalternativ Musiker	
Upphovsman Gustav Nyström			
Arbetets namn Inbandningar för effektivare övning			
Arbetets handledare Leena Unkari-Virtanen			
Arbetets art Slutarbete	Tid 27.11.2008	Numrerade sidor + bilagor 40+1+3 CD-skivor	
SAMMANDRAG <p>I Slutarbetet undersöks nyttan med inbandning under övningsprocessen för musiker. Det har skrivits mycket om skivor och om bandinspelning och mycket om övning. Kombinationen av dessa är ändå ett relativt okänt område. I arbetet undersöks skribentens egna inspelningar och hur de inverkar på ett specifikt programs utveckling. Man har koncentrerat sig på ett recital-program och finslipningen av det. I det här fallet är det frågan om en pianorecital som består av programmet för Leevi Madetoja-pianotävlingar. Skribenten har bandat sig själv under konserter, samt bett publiken om respons och lyssnat på inspelningen. Under arbetets gång har han gått igenom inspelningarna och publikens skriftliga respons. Genom att jämföra de olika banden har programmets utveckling klargjorts.</p> <p>Slutarbetet består av en textdel som bör läsas med de bifogade CD-skivorna. I början av texten behandlas själva arbetet och hur det bör läsas. Sedan följer en introduktion till de tankar som gav upphov till arbetet. Den följande delen består av en analys av framstegen baserat på publikens skriftliga respons och inbandningarna. I slutet kommer en konklusion och en inblick i de tankar som skribenten fick under arbetets lopp. Det handlar närmast om övning och metodik samt mera allmänna idéer om musiken och dess betydelse för de som arbetar inom området.</p> <p>I arbetet framgår nyttan med inbandningar. Om läsaren följer instruktionerna klarnar det hur inbandning kan förbättra det konstnärliga resultatet.</p> <p>Arbetet kan användas för att effektivera det egna eller elevers övande. Arbetet kan också användas för att lära sig höra finare nyanser. CD-skivorna är en väsentlig del av arbetet. När man hör samma pianist spela samma stycken lär man sig urskilja subtila nyanser när tolkningen och kontrollen förbättras.</p>			
Verk/Framförande/Produktion Inbandningar för effektivare övning			
Förvaringsställe Metropolia Ammattikorkeakoulu/kirjasto/Ruoholahti/			
AvainsanatNyckelord bandinspelning, övning, musiktävlingar, övningsprocess, pianotävling			

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Musiiikin koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto Muusikko	
Tekijä Gustav Nyström			
Työn nimi Äänittäminen harjoittelun työkaluna			
Työn ohjaaja/ohjaajat Leena Unkari Virta			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 27.11.2008	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 40+1liite+levyt	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Selvitin opinnäytetyössä nauhoittamisen hyödyllisyyttä harjoitusprosessissa. Nauhoituksia ja nauhoittamista on tutkittu paljon ja myös harjoittelua on tarkasteltu itsenäisenä aiheena. Näiden yhdistäminen on kuitenkin verrattain tutkimaton alue. Työssä käydään läpi tekijän omia nauhoituksia ja niiden vaikutuksia Leevi Madetoja-pianokilpailun kilpailuohjelman edistymiseen ja hiomiseen. Olen nauhoittanut omaa soittoani konserteissa, pyytännyt yleisöltä palautetta kyseisissä konserteissa ja kuunnellut nauhoituksia. Olen työtä kirjoittaessani käynnyt uudestaan läpi nauhoitukset ja yleisön palautteen. Kuva siitä, miten ohjelmisto on kehittynyt, on syntynyt nauhoituksia vertaamalla.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu tekstiosuudesta, jota tulee lukea liitettyjen CD-levyjen kanssa. Johdannossa kerron, miten työtä tulisi lukea. Tekstiosuudessa pohdin harjoittelua, nauhoitusten kuuntelemista sekä yleisöpalautteen huomioimista. Tarkastelen ohjelmiston edistymistä yleisön palautteen ja nauhoitusten valossa. Lopussa esittelen yhteenveto ja katsaus ajatuksieni muuttumiseen ja työn tekemisen synnyttämiin ideoihin, erityisesti ajatuksia harjoittelemisesta ja sen metodiikasta, sekä yleisempiä ajatuksia musiikista ja sen merkitys heille jotka sitä tekevät.</p> <p>Työssä käy ilmi nauhoittamisen hyödyllisyys. Kun seuraa ohjeita ja kuuntelee nauhoituksia, lukijalle selviää miten nauhoittaminen voi auttaa parantamaan taiteellista lopputulosta.</p> <p>Työtä voi käyttää oman tai oppilaiden harjoittelun tehostamiseen. Työtä voi myöskin käyttää kuulemisen tarkentamiseen. CD-levyt ovat olennainen osa työtä ja kuuntelemalla saman pianistin samojen kappaleiden tulkinnan ja osaamisen kehitystä oppii kuulemaan hienovaraisempiakin vivahteita.</p>			
Teos/Esitys/Produktio Äänittäminen harjoittelun työkaluna			
Säilytyspaikka Metropolia Ammattikorkeakoulu/kirjasto/Ruoholahti/			
Avainsanat nauhoittaminen, harjoittelu, musiikkikilpailut, harjoitteluprosessi, pianokilpailu			

Degree Programme in Classical Music		Specialisation Music Performance
Author Gustav Nyström		
Title Recording as a Practicing Tool		
Tutor(s) Leena Unkari-Virtanen		
Type of Work Final Project	Date 27 Nov. 2008	Number of pages + appendices 40+1 appendix and 3 CD recordings
<p>In this final project I examined the benefits of recording in the practise process. Recordings and recording have been thoroughly researched, as well as practising as an independent entity. The combination of the two is a comparatively new topic. In this project I examined my recordings and also their effect on the progress of a certain recital containing the programme for a piano competition. I recorded my own playing in concerts before the competition, asked for feedback from the audience, and listened to the recordings. While writing I once again went through the recordings and the feedback. Comparing different recordings gave a clear picture on how the recital program has evolved.</p> <p>The final project consists of a written report with references to the enclosed CD recordings. In the beginning I give instructions on how to read the report. I present my thoughts and introduce the ideas that inspired the work. The next part is an analysis of the recordings complemented by feedback from the audience. In the end I discuss the insights I gained in the course of project. They are mostly thoughts on rehearsing and rehearsing methods as well as more general ideas on music and its meaning for those who work with it.</p> <p>The benefits of recording became evident in the project. As the reader follows the instructions and listens to the recordings he or she will understand how recording can help improve the artistic final result.</p> <p>This final project can be used to make practising more efficient. The work can also help in focusing one's listening: the CD recordings are a crucial part of the work. Through listening to the same pianist playing the same pieces the reader learns to distinguish more subtle changes in the development of interpretation and skill.</p>		
Work / Performance / Project Written report, 3 CD recordings		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences/library/Ruoholahti		
Keywords recording, practice, piano competition		

Innehållsförteckning

1 Råd till läsaren.....	3
2 Inledning	5
3 Genomgång av varje styckes utveckling skilt för sig med publikens respons.....	7
3.1 Claude Debussy: Suite bergamasque.....	7
3.1.1 GM1 11.11.2005	7
3.1.2 GM2 1.12.2005	8
3.1.3 GM3 10.1.2006.....	9
3.1.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Debussy?.....	10
3.2 Bach Prelud och Fuga D-Dur BWV I	11
3.2.1 GM1 11.11.2005	11
3.2.2 GM2 1.12.2005	11
3.2.3 GM3 10.1.2006.....	12
3.2.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Bach?	13
3.3 Chopin etyd c-moll op. 10 nr. 12 (Revolutionsetyden)	14
3.3.1 GM1 11.11.2005	14
3.3.2 GM2 1.12.2005	14
3.3.3 GM3 10.1.2006.....	15
3.3.4 Hur gick det med Chopin i tävlingen 16.1.2006?.....	16
3.4 Ligeti Etюд 4 Fanfares	17
3.4.1 GM1 11.11.2005	17
3.4.2 GM2 1.12.2005	17
3.4.3 GM3 10.1.2006.....	18
3.4.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Ligeti?.....	19
4 Andra omgången	20
4.1 Rachmaninov preluder G-Dur och giss-moll op. 32 nr. 5 och 12	20
4.1.1 GM1 11.11.2005	20
4.1.2 GM2 1.12.2005	21
4.1.3 GM3 10.1.2006.....	22
4.1.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Rachmaninov?	23
4.2 Beethoven: Sonat nr. 27 e-moll Op. 90	24
4.2.1 GM1 11.11.2005	24
4.2.2 GM2 1.12.2005.....	24
4.2.3 GM3 10.1.2006.....	25
4.2.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Beethoven?	26
4.3 Madetoja: Kuoleman puutarha Op. 41 sats II.....	28
4.3.1 GM1 11.11.2005	28
4.3.2 GM2 1.12.2005	28
4.3.3 GM3 10.1.2006.....	29
4.3.4 Och Madetoja i Madetojätävlingen 16.1.2006	30
4.4 Englund: Pavane och toccata.....	31
4.4.1 GM1 11.11.2005	31
4.4.2 GM2 1.12.2005.....	31
4.4.3 GM3 10.1.2006.....	32
4.4.4 Hur gick då Englund i Madetojätävlingen 16.1.2006.....	33

5 Tankar om övande	35
5.1 Frihet	35
5.2 Regelbundna meditativa upprepningar.....	36
5.3 Jag övar alltså är jag	36
5.4 Förhållandet mellan mina tankar om övandet och inbandning som övningsteknik.....	37
6 Vad händer nu?	39

Bilagor:

Programblad

Tre CD-skivor och en lista över spåren på skivorna.

1 Råd till läsaren

Många slutarbeten förblir outnyttjade och ni kan säkert fråga er vad ni skall kunna ha för nytta av det här. Detta arbete är en processbeskrivning där jag berättar hur jag förberett ett större program för en tävling. För dem som har ett stort och viktigt projekt på kommande, t.ex. B-kurs eller tävlingar, kan det vara bra att se hur andra har gått till väga. Ett annat tillfälle då arbetet ifråga kan vara till nytta är om ni arbetar med de stycken som jag själv behandlar i detta arbete.

Hur skall man då läsa de här långa subjektiva listorna? Den viktigaste delen av arbetet är mina inspelningar. Jag föreslår därför att ni läser och lyssnar turvis. Jag har skrivit om varje styckes övningsprocess skilt. Vill ni då bekanta er med hur det gick med t.ex. Chopins revolutionsetyd, kan ni läsa det så här:

1. Läs responsen den fick efter första framförande i GM1-konserten.
2. Lyssna på inspelningen från GM2-konserten.
3. Läs vad jag tänker om inspelningen och vad publiken skrev att de tyckte.
4. Jämför dina egna åsikter om stycket och tolkningen med de du läst.
5. Lyssna på inspelningen från GM3-konserten.
6. Läs vad jag tänker om inspelningen och vad publiken skrev att de tyckte.
7. Jämför dina egna åsikter om stycket och tolkningen med de du läst.
8. Lyssna på inspelningen från tävlingen.
9. Läs vad jag tänker om det slutliga framförandet.
10. Jämför det med vad du tänker själv.

På det här sättet får ni en möjlighet att följa med processen som jag själv gick igenom. Det är inte ofta man har möjlighet att se så här exakt hur en annan musiker har arbetat. Den viktigaste delen är konserterna och därmed också inspelningarna.

Naturligtvis lärde jag mig mycket också av responsen som jag fick av

publiken, men den största nyttan kom trots allt av mina egna erfarenheter från konserten. I detta fall var det två olika slags erfarenheter. Jag upplevde först det på plats och ställe medan jag spelade och det gav många tankar om vad som borde övas under följande arbetsdagar. Sedan lyssnade jag igenom inspelningen några dagar senare och fick en ny bild av hur det gått. Den delen var också mycket nyttig eftersom det gav mig en upplevelse som var närmare den publiken hade. En mycket viktig del av processen var alltså att lyssna på inspelningarna.

Därför får man mest ut av det här arbetet genom att följa de råd jag gett i punkterna ett till tio. Utan att lyssna på skivorna och jämföra med egna upplevelser ter sig arbetet som en lång lista på stycken med beskrivningar. Publikens respons fick jag skriftligt genom att ställa frågor på baksidan av programbladet. Jag har senare numrerat alla programblad jag fått tillbaka och syftar på dem enligt deras nummer. T.ex.

Andra kommentarer (pr står för preluden och cl för Clair de lune)

1. (programblad nummer ett) **Cl**(Cl=Clair de lune)-kaunista (dom finska orden är vackra) slutet!...

4. (programblad nummer fyra) MYCKET BRA! **Debussy pr&cl**(preluden och Clair de lune)-mera mot barocken.

Ett programblad är bifogat i arbetet som exempel.

2 Inledning

Tanken med projektet är att undersöka hur man kan använda inbandningar av sitt spelande för att effektivera övandet. Jag började göra regelbundna inbandningar på hösten 2005 för att förbereda mig för Leevi Madetoja-tävlingarna i januari 2006.

Det kan ofta kännas svårt att bedöma den konstnärliga kvaliteten i sitt eget spelande. Den upplevelse man själv har motsvarar inte alltid publikens upplevelse. Ofta får man positiv respons fast man känner att det inte gått bra och lika ofta negativ respons trots att man upplevt att man spelat exceptionellt bra.

Medan en konstnär arbetar är han eller hon i ett speciellt känsligt sinnestillstånd. En bildkonstnär kan arbeta och sedan låta färgen torka och se mera sakligt på vad han gjort följande dag men en musiker arbetar i realtid och kan inte få något misslyckat ogjort i efterhand. Genom att använda inbandningar kan en musiker kanske få till stånd en liknande process som bildkonstnären, när det gäller hans tolkningar. Man bandar, låter skivan ligga i skåpet några dagar, sedan lyssnar man och bedömer objektivt. Åtminstone mera objektivt än vad man gör medan man spelar.

Arbetet var uppdelat i tre huvudsakliga inbandningar, med mindre bandningar mellan dem. Alla inbandningar gjordes i konservatoriets konsertsal och bandades på video och på band. För de två sista bandningarna anlätades konservatoriets ljudtekniker som skötte tekniken. Hela tävlingsprogrammet spelades igenom i konsertform, förutom finalen där det behövdes ackompanjemang. Förutom videoband och inspelningar hade jag gjort ett kort frågeformulär som jag delade ut åt publiken. GM2 är inbandad i konsertsalen i konservatoriet i Gräsviken den 1.12.2005. GM3 är inbandad i samma sal den 10.1.2006. Leevi Madetoja-pianokilpailu gick av stapeln den 16-21.1. 2006 och första och andra omgången bandades. I mitt fall var det 16.1.2006 (Bach, Chopin, Ligeti och Debussy) och 19.1.2006 (Beethoven, Madetoja, Rachmaninov och Englund). Finalen gick inte att få på band på grund av upphovsrättsliga skäl. Instrumentet som används är

en Steinwayflygel av D-modellen. I GM2 och GM3 är det samma Steinway D och i Uleåborg i tävlingarna användes en annan mycket ny Steinway D.

Till en stor del handlade inbandningarna före Madetojatävlingen om just teknik. De första bandningarna av programmet i sin helhet gjordes när mycket ännu var ofärdigt. Vid det skedet spelade jag redan allting utantill, men kvaliteten var långt ifrån tillräcklig. Tempon var ostadiga, felslagen för många och klangen lämnade mycket att önska. Efter att ha lyssnat på det första bandet klarnade ändå många saker. Man har alltid begränsat med tid, och bandet hjälpte mig fokusera arbetet på det som fungerade sämst. En självklar strategi för mig har alltid varit att hjälpa upp den svagaste länken i helheten och sedan upprepa det tills helheten är starkare. Resultaten märkte jag när de mest kritiserade tolkningarna i de första konserten blev bättre och inte längre kritiserades lika starkt i de senare konserterna.

Litteratur:

Jag använder lite material eftersom tyngpunkten i slutarbetet är det egna arbetet och övandet. Om liknande ämnen har det publicerats en del, men inget som jag kunde använda direkt. Det har skrivits en del om övande och en del om inbandningsteknik. Eftersom mitt ämne handlar om inbandning som en del av övningsprocessen och inte bara övandet, har jag valt att inte låna ur verk som behandlar övande. Eftersom slutarbetet inte heller handlar om den tekniska sidan av inbandningar som mikrofonteknik och akustik har jag valt att inte heller använda sådant material.

3 Genomgång av varje styckes utveckling skilt för sig med publikens respons

3.1 Claude Debussy: Suite bergamasque

3.1.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

I programhäften 1, 2 och 5 nämns Clair de lune som det bästa eller bland de bästa framföranden under kvällen. Preluden nämns inte som svar på den här frågan.

Vad tror de det beror på (t.ex. bra stämning, få felslag, hur du kände dig, hur pianisten kände sig)?

1. Bra stämning, bra stycke
2. Musikern behärskar bra de lyriska kvaliteter som stycket kräver (samma sak i lyriska passager i de andra styckena)

Andra kommentarer: (pr står för preluden och cl för Clair de lune)

1. **Cl**-kaunista (dom finska orden är vackra) slutet!...
4. MYCKET BRA! **Debussy pr&cl**-mera mot barocken. Mera nyklassiskt än romantiskt. **Debussy cl**- mera statiskt i början. Det snabba avsnittet: lättare över taktstrecken (vänta inte på ettorna)
5. **Debussy pr**-bra låt att börja med! Friskt spel, bra balans. Och andra sidan låter det (emellanåt) för planerat och försiktigt. **Debussy cl**-Mycket bra och säker början, god klang och stämning. Lite mera bas, alltid när den är lågt. Bra och vacker som helhet. I pianissimot, och överlag när harmonierna växlar kontinuerligt kunde man göra större färgvariationer.
6. **Debussy pr**- Ok, lite nervöst kanske? Väcker positiva förväntningar
Debussy- skönt, flytande. I mitten en del högerhandsackord aaaaningen försenade.

3.1.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Preluden verkar egentligen ganska bra. Enstaka felslag men de förblir marginella. Artikulationen kunde eventuellt vara lite bättre överlag. En del onödiga betoningar finns i basen. De är musikaliskt motiverade, men inte förverkligade på ett riktigt lyckat sätt. Slutackordet är lite livlöst. För snabb övergång till Clair de lune.

Clair de lune börjar också ganska bra. Här är det dock snarare frågan om för mycket artikulation. En varierad och precis artikulation är ett aktuellt problem fortfarande nu när jag skriver arbetet mycket senare. Den lite vassa artikulationen är egentligen ändamålsenlig på sina ställen även här. Mycket få felslag och allting är mycket kontrollerat. Ibland saknar jag radikalare kontraster i tonens färg mellan olika delar av satsen. Eventuellt är det lite akademiskt. Jag har dock märkt att klang och musikaliska kontraster mera sällan är viktiga i tävlingar, så ett säkert drag.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

3. Debussy var musikaliskt mycket klara och hade klara karaktärer. Du kunde ännu variera anslaget för att alltid hitta tanken du söker. Rahmaninov var strålande.

5. Debussy Clair de lune och Rahmaninov G-dur.

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

3. Debussy var säkert, liksom Ligeti och Rahmaninov. Allmänt. Du spelade säkert och det var trevligt att lyssna på. Du kan allting bra utantill och felslagen stör inte.

5. Det var underbart genomskinlig och klar klang. Pianon alldeles fantastiska!

Vad och hur skulle du öva när programmet är i det här skedet?

3. **Debussy** -tänk på rörelserna. Onödiga kroppsrörelser tar

uppmärksamheten från musiken. Gör bara det du måste. –Variation i anslaget. –För crescendon noggrant till slut.

4. **Debussy** preluden lyssna på intervallerna i figurerna i början, lugn, så du hinner förverkliga allt. Hur fraserna leder till varandra.

Andra kommentarer:

1. **Debussy Clair de lune** Legato?– triolerna. Det andra temats kontinuitet.

3.1.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

Förändringen från GM 2 är inte radikal i Preluden. Artikulationen är lite bättre och tydligare i största allmänhet. Tempot är lite snabbare. Olika block är mera skilda från varandra än i GM2. De är ändå sammanhängande. Mycket lite att anmärka och jag känner mig lite underlägsen mitt förflutna. Som om jag spelade bättre då. Jag tror ändå att Debussys Suite bergamasque kanske är ett undantag, eftersom jag spelat både Preluden och Clair de lune väldigt många år redan före tävlingen med jämna mellanrum.

Clair de lune har ett mycket klarare övre register än vad den hade i GM2. Kunde vara lite snabbare tempo här också. Eventuellt förekommer lite mera felslag, men ett mycket friare och spontanare intryck. Antagligen en bra idé med tanke på hur långsamt och grötigt den ofta spelas. Att spela Clair de lune mycket långsamt och med smutsiga färger är inte längre möjligt, eftersom den spelats så för ofta. Ett fräscht grepp är därför önskvärt. Ändå lite för oroligt.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

3. Debussy, Rachmaninov, Englund

4. Det fanns ett felslag i Clair de lune....

Andra kommentarer:

2. **Debussy**- mera nyanser och intensitet.

4. Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat - ganska bra- fullkomligt).

Debussy Prelud 3,5 fin stämning kanske hade det behövts mera "hesitation-förväntan". **Clair de lune** också mera "förväntan" behövs.

3.1.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Debussy?

Egen analys av inspelningen:

Börjar hela tävlingen med preluden, vilket är ett taktiskt lyckat drag eftersom jag spelat stycket ifråga längst. Behöver inte vara osäker. Låter också mycket säkert och klart. Eventuellt är det lite beräknande. Allting är som jag planerat att spela det. Det hörs lite för mycket att det är fråga om en tävlingsprestation eftersom jag klart och tydligt visar att jag har en mångsidig dynamik och bra teknik i allmänhet. Allting är mycket rent och kontrollen är på en hög nivå. Något enstaka felslag men de är inte många. Slutet låter lite komiskt när jag väntar på slutet lite för länge. Jag tror att det var ett medvetet val för att leka lite. Och en snabb passage i slutet är lite långsam.

Clair de lune börjar med en mycket tydlig kontrast till Preluden. Det är en mycket mjuk färg men ändå mycket balanserad. Jag spelar på en splitterny Steinway D i en bra sal och har förvånansvärt roligt med tanke på att det ändå är en tävling. Här förekommer också enstaka felslag. Mycket fina färger hittas. När jag lyssnar på det idag är jag faktiskt lite stolt över mig själv.

3.2 Bach Prelud och Fuga D-Dur DWK I

3.2.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

3. Bach, Rachmaninov Giss, Debussy

Andra kommentarer:

3. **Bach-** ☺ **Rachmaninov G-**svalor, Beethoven oklar!

5. **Bach-** bra och flytande artikulation i preluden, lite en känsla av genomspel, vilket gör framförandet opersonligt. Fugan mera levande.

6. **Bach-** mera majestätiskt. För "lätta" löpningar. Pongus!

3.2.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

I GM2 verkar läget vara ganska bra under kontroll i preluden eftersom tempot är tillräckligt och jag spelar allt ganska rent. Fugan är den stora skräcken för många pianister, eftersom den är svår att spela utantill. Läget är ändå rent tekniskt under kontroll. Intrycket är ändå lite väl hackigt. Alla slagen låter likadana och de betonas för mycket. Hoppeligen bygger jag en klarare hierarki och lyssnar bättre i fortsättningen. I preluden känns det som om högra handens sextondelsfigurer leder det hela och det skulle säkert vara bättre om jag kunde höra en harmonisk progression och inte bara toner. Det är ett bra läge att bygga vidare från, men Debussy var nog ett mycket säkrare kort och det märks. Säkra kort ger dock mera arbetstid till de svagare delarna av programmet.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

5. Bach

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

5. Lät (var) alldeles för osäkert.

Vad och hur skulle du öva när programmet är i det här skedet?

3. -**Bach**. Preluden var emellanåt lite orolig, försök hitta ett lugn i spelet trots det snabba tempot. Gör ännu karaktärsskillnad mellan preluden och fugan.

4. **Bach** puls, dynamisk skillnad mellan tonerna i de snabba figurerna (kanske crescendo upp, dim. ner etc) fugan uttryck speciellt till de punkterade rytmerna, också kontrasubjekten inte bara temat. Sluttempot.

5. Bach

Andra kommentarer:

1. **Bach**- varje ton Blir lite liten.

3.2.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

I GM3 är läget mycket bättre under kontroll. Fortfarande lutar preluden lite framåt, men i ganska lång utsträckning tycker jag det hör till karaktären. Mycket mindre hackigt och ganska säkert fast jag lite tappar bort mig i slutet. Fugan fungerar bättre som kontrast till preluden än i GM2. Den har en stolt karaktär som inte tappar bort sig i tekniska detaljer. En vanlig miss är att man tror att fugan är virtuos och därmed missar mycket väsentligt. Den är inte lätt men de tekniska svårigheterna med 32-delarspassager har en klar musikalisk funktion.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

1. Alla är starka... Ligeti? Bach?

2. Sonaten, Bach preluden och de finska (speciellt Madetoja)

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

1 .Helhetsmässigt en mycket god atmosfär, väldigt säkert spel.

2 .Intensiteten i dig

Andra kommentarer:

2. **Bach**- Tid och möjlighet att andas

4.Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Bach 3,8 skickligt böljande. Mera eftertänksamhet i paussering.

3.2.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Bach?

Egen analys av inspelningen:

Preluden kändes mycket flytande och jag möts tyvärr av samma fenomen som i Debussys Prelud. Tolkningen är lite beräknande och det hörs att jag försöker imponera på publiken. Spelar ställvis alldeles för snabbt. Fugan är mycket bättre, men slutackordet klingar lite för länge. Jag är ändå mycket nöjd med att ha spelat såpass säkert Bach i en tävlingssituation.

Artikulationen är mycket bra. I fugan hör man mycket klart polyfonin, men det har inte varit ett speciellt stort problem tidigare heller. Det är ändå bara en trestämmig fuga.

3.3 Chopin etyd c-moll op. 10 nr. 12 (Revolutionsetyden)

3.3.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det sämsta framförandet under kvällen?

2. Chopin

5. Revolutionsetyden var mest ofärdig och borde ännu övas

Vad tror de det beror på (t.ex. fel stämning, felslag, hur du kände dig, hur pianisten kände sig)?

2. De snabba motoriska delarna grötar ihop sig eftersom det är ovasst. (motsvarande i de andra- speciellt Beethoven där det krävs precision). Fortissimo blir Hackande.

Andra kommentarer:

4. **Chopin-** mera framåt i temat, inte bakåt.

5. **Chopin-** Högra handens ackord är oroliga i början, senare t.o.m. för långsamma. Ibland oren pedal, ibland kunde mera pedal hindra torrheten. Bra idéer musikaliskt sett, utförandet inte ännu så bra.

6. **Chopin-** Bra kaotisk revolutionsfiilis. Rök och damm (+lite gröt)

3.3.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Mitt första intryck av inspelningen i GM2 är att det är lite rörigt och stökigt. Allt är ändå ganska rent i det här skedet. Tempot är tillräckligt snabbt, men lite för snabbt eftersom det låter som om jag hade bråttom. Chopins etyder skall inte egentligen låta som om de vore snabba. Om de låter snabba är det ett tecken på bristande tekniskt kunnande. De skall bara förmedla en stämning och det är lättare sagt än gjort.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

2. Under inga omständigheter sämst, men revolutionsetyden var så snabb, att det gick förbi.
3. Skulle inte säga dålig, men Chopin. Den behöver ännu arbete med djup, tonfärger och tolkning.
4. Chopin, vilken inte var dålig. För orolig, mera nyanser, friare melodier.

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

2. Kändes lite skyndsamt och rastlöst. Stycket fungerar bra men jag saknade mera lugn.
3. Lustigt att jag kom att tänka på att Bach och Ligeti börjar liknande. Vet inte om det beror på anslaget? Ligeti kunde föra fram rytmer mera och kunde vara mera dramatiskt (stora stegringen). Du har satt dig in i det väl.
4. Försök hitta en likadan naturlig puls, och andningsrytm som var så verkligen bra i Ligeti och i Toccatan i de andra styckena.

Vad och hur skulle du öva när programmet är i det här skedet?

3. **Chopin**-ackordens riktning. Inte bara neråt, mera djup, inledningslöpningen var rastlös, slagen blandades ihop. Mycket mera känslor! Ge av dig själv.

Andra kommentarer:

4. **Chopin**- kunder vara långsammare? Hur dela in högra handens oktaver i impulsser, lugn, eftersom du helt tydligt kan. Pedalen smutsig ibland.

3.3.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

I GM3 är läget mera under kontroll. Det känns inte längre rörigt och stökigt. Tyvärr är det inte lika rent som det var i GM2. Det är för dåligt läst text och för mycket kontroll. Jag spelar lite tråkigt och med för många felslag. Framsteget är inte så stort jämfört med GM2 som det borde vara. Etyden

borde spelas snabbare och med bättre kontroll. Jag hade rätt attityd i GM2 men det höll inte tekniskt. Nu försöker jag vara noggrann, men det håller inte. Jag är inte nöjd med GM3. Det klagades mycket på etyden när jag frågade publiken skriftligen och såhär i efterhand förstår jag dem bra.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

2. Revolutionsetyden

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

2. Lite fel atmosfär.

Andra kommentarer:

2. **Chopin**-för kantig början -Pedalen!!(rörde till det) –Mera andningsbart. Tummarna hörs i löpningar neråt.

4.Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Chopin 4,0 Fint temperament Lite "grötigt" här och där.

Temperament i stycke 1:1 i Bach, Ligeti, Chopin, Beethoven och Englund.

3.3.4 Hur gick det med Chopin i tävlingen 16.1.2006?

Ett litet felslag i början men i övrigt är det bättre än GM2 och GM3. Kontrollen är ganska bra men det är det sista jag spelar i första omgången och jag har alldeles nyligen spelat Ligetis Fanfares-etyd så det hörs att jag är lite trött. Som tur är fungerar en trött tolkning ganska bra för stämningen i etyden. Den sista passagen spelar jag med kraft och säkerhet och det räddar en del. Senare har jag spelat mycket Chopinetyder och de är alla något av livstidsprojekt. Man kan alltid göra dem bättre.

3.4 Ligeti Etyd 4 Fanfares

3.4.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

6. Ligeti och Englund

Andra kommentarer:

1. **Ligeti-** Groovy,
4. **Ligeti-**MYCKET mera kontraster, rytmen (3+2+3) mera fram, våga spela "fult" ibland!
5. **Ligeti-** Framförandet ger en obekväm känsla? svänger inte som förut, i stället för ironi "blodsmak i munnen". Ändå ett säkert framförande. Blev bättre mot slutet.
6. **Ligeti-** Bra studs. Verkar lustfyllt. Mera sådant.

3.4.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Är antagligen den svåraste delen av hela tävlingsprogrammet. En del små felslag här fast jag spelat etyden dagligen under en ganska lång tid. Tempot känns inte helt stabilt. Fanfarerna känns inte riktigt som fanfarer. Högra och vänstra handen är inte riktigt synkroniserade. Fast betoningarna kommer på olika ställen i etyden är det hela tiden unisona åttodelar. Eller borde vara det. I slutet spelar man med mycket stor kraft. I GM2 känns det inte som stor kraft utan snarare forcerat. Ändå är etyden lite för långsam.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

1. Ligeti
4. Ligeti, ett liknande grepp saknade jag i Debussy. Madetoja var också bra.

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

1. Bra Sveng, klang och virtuositet

4. Ligetis stycke hade karaktär, du spelade uttrycksfullt och varierat.

Madetojas stycke andades naturligt. Klangen var bra.

Andra kommentarer:

1. **Ligeti**- melodierna oklara, större klimax.

3.4.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

I GM3 är tempot fortfarande ganska långsamt. De är till och med långsammare än i GM2. Lyckligtvis lyssnar jag mera koncentrerat i det här skedet på vad jag gör. Det gör att fanfarerna kommer till sin rätt. Kontrollen är mycket högre än i GM2. Kontrasterna är också bättre och de rytmiska lekarna kommer ganska bra till sin rätta. Fast tempot känns aningen långsamt har det den fördelen att allting är lätt att urskilja. Fast det är det svåraste stycket i programmet är det också kanske min personliga favorit.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

1. Alla är starka... Ligeti? Bach?

3. Ligeti

4. Allt var bra, men jag tycker kanske mest om Ligeti som stycke.

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

1. Helhetsmässigt en mycket god atmosfär, väldigt säkert spel.

3. Utförande och stycket 1:1.

4. kanske Ligeti

Andra kommentarer:

2. **Ligeti**- ta "det jazziga greppet" ända till slut. Håll inte tillbaka!!

4. Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Ligeti 4,2 Superstämning. Spelets och styckets fantasi 1:1! Fina växlingar.

3.4.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Ligeti?

Jag hade förberett mig mycket med Ligeti före tävlingen. Eftersom det inte är tonal musik är det ganska svårt att spela utantill. Allting går ändå lyckligtvis bra. Som tur är har jag ett mycket bra instrument att spela på. I stycket används hela klaviaturen med mycket noggranna små dynamiska skillnader. Därför krävs ett mycket bra instrument som lyder minsta vink. Ställvis rusar jag lite. Antagligen beror det på att jag är nervös i en tävlingssituation. Ändå tror jag att det gav ett ganska gott intryck. Så här i efterhand är jag kanske lite skeptisk till att fortsätta med Revolutionsetyden efter Fanfarerna.

4 Andra omgången

4.1 Rachmaninov preluder G-Dur och giss-moll op. 32 nr. 5 och 12

4.1.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

3. Bach, Rachmaninov Giss, Debussy

5. Clair de lune var ganska säker, Rachmaninov Giss-moll hade gått mycket framåt... skulle inte lyfta fram ett stycke.

Vad var enligt din mening det sämsta framförandet under kvällen?

6. Bach och Rachmaninov G-Dur

Andra kommentarer:

1. **Rachmaninov G**-Det skar lite

3. **Rachmaninov G**-svalor,

4. **Rachmaninov G, Giss**- börjar från inget, motmelodin mera fram, lite känsla av extranummer. Slutklimax?

5. **Rachmaninov G**-figuren efter det första temat i högra handen kunde vara försiktigare första gången, en aning om något, inte ännu så mycket. Mycket vackert men pianissimonyanserna saknar emellanåt karaktär.

Rachmaninov Giss- Börjar fortfarande för aktivt, för mycket crescendo genast i början. Missarna störde inte, du klarade dig bra. Om du skulle släppa djävulen lös mera i stegringen, så bravo. Tänk på strukturen som en liten opera eller något sånt.

6. **Rachmaninov G**-smakar lite trä. Tycker du verkligen om den?

Rachmaninov Giss- Bättre än R G-Dur (betydligt!) men en del partier fick en ännu att tänka på sågindustri.

4.1.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

G-Dur preluden är inte speciellt krävande och den fungerar ganska bra i GM2 i början. Mot mitten börjar jag spela ganska mycket felslag och fuskar friskt. Det hela hålls ändå ihop någorlunda bra. Klangen är ok, men jag saknar något lite speciellt och lite magiskt i det hela. Balansen mellan högra och vänstra handen är på väg åt rätt håll men kontrasten är ännu för liten. Vänstra handen borde vara som en sammetsduk och högra som pärlor på den. Nu är det mera som ett någorlunda bra bommulstyg med fina plastkulor på. Allt känns lite för vardagligt.

Giss-mollpreluden är inte heller speciellt svår. Den låter lite virtuos men högra handens sextondelsfigurer börjar ganska snabbt fungera automatiskt. En del felslag och jag blir tvungen att upprepa en ton i mitten. Fast det är relativt rent känns det ändå lite nervöst och osäkert. Egentligen är problemet ganska samma som i G-durpreluden. Jag saknar lite magi. Det hela känns för vardagligt. I giss-mollpreluden är konstellationen den motsatta. Vänstra handen skall spela en dominerande melodi och högra handen ackompanjerar. Eftersom Rachmaninov själv var en mycket betydande pianist ställs det extra höga krav på utförandet av hans egna verk.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

3. Debussy var musikaliskt mycket klara och hade klara karaktärer. Du kunde ännu variera anslaget för att alltid hitta tanken du söker. Rahmaninov var strålande

5. Debussy Clair de lune och Rahmaninov G-dur.

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

3. Debussy var säkert, liksom Ligeti och Rahmaninov. Allmänt. Du spelade säkert och det var trevligt att lyssna på. Du kan allting bra utantill och felslagen stör inte.

5.Underbart genomskinlig och klar klang. Pianon alldeles fantastiska!

Vad och hur skulle du öva när programmet är i det här skedet?

3. **Rahmaninov** Bra!

Andra kommentarer:

4. **Rahmaninov G-dur** –Musiken flödar fint framåt, men du kunde ha flera andningar, vackra nyanser. **Giss-moll** –Mera frihet i melodin, stämningen bra, kanske modigare tolkning fram, mot slutet verkligt bra.

4.1.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

Nu börjar man ana pärlorna lite klarare. G-durpreluden fungerar bättre i GM3. Påminner lite om bandningen av Debussypreluden från tävlingen när det gäller distingerade avsnitt och hur de övergår i varandra på ett naturligt sätt. Här är en bättre frasering av melodierna än vad det var i GM2. Texten är också säkrare. Också giss-mollpreluden har blivit klart bättre. Det låter mycket lyriskt. Tyvärr fungerar inte ännu den lyriska fraseringen av melodier riktigt tillräckligt bra när nyansen är forte eller mera. Det är för mycket slaget och för lite sjunget. Men det är ganska bra.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

3.Debussy, Rachmaninov, Englund

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

3.Undrar om det där långsamt, vemodiga, drömmande inte riktigt överensstämmer med ditt temperament?

Andra kommentarer:

2. **Rahmaninov G-dur** -Slaviska nyanser ☺ **giss-moll** –djup i nyanserna ☺

4. Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Rahmaninov G-dur 3,5 Borde vara "associativt" och något "dröjande depressivt".

Giss-moll 3,2 Början borde vara mera "dröjande vemodig" Fin stämning.

4.1.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Rachmaninov?

G-durpreludiet öppnar andra omgången. Ett ganska säkert val är det här också. Det är en enkel textur och man hinner bra bekanta sig med instrumentet och akustiken i flera takter. Allting verkar mycket säkert. Det är lyriskt och feminint spelat, vilket är något jag är mycket nöjd med. Jag är själv en storväxt man så det har inte varit lätt att hitta ett så känsligt uttryck. Tror ändå att jag kunde göra det bättre idag. Giss-mollpreludiet är också mycket säkert. I tävlingen gör jag över huvudtaget mycket få stora missar. Det har man tyvärr inte riktigt råd med i tävlingar heller. Man hör ofta mediokra musiker som spelar rent och snabbt till och med i finaler i tävlingar. Renhet är mycket viktigt. Kulminationerna byggs mera dynamiskt här än i de tidigare inspelningarna.

4.2 Beethoven: Sonat nr. 27 e-moll Op. 90

4.2.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

1. **Beethoven-** snyggt gjort,

3. Beethoven oklar!

5. **Beethoven I**-ackorden i början ganska snabba i förhållande till tempot senare. Bra bruk av tid, går framåt naturligt. De snabba passagerna låter oroliga, kanske ytlig ansats. Skalorna bra. Det "sjuka" avsnittet i mitten av satsen hade blivit bättre. Nu mera intressant.

Beethoven II-mycket bra slut (alltså sista sidan i andra satsen). Lite osäker början, jag tycker den kunde vara mera balanserad, "avslappnat lycklig" och ändå också även något annat. Nu var det inte riktigt. Bättre klingande bas, hördes inte alltid. Tänk på hur du skulle få fram harmoniväxlingarna i vänstra handen, och också den högra, när den ackompanjerar.

4.2.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Under förberedelserna för tävlingarna hade jag överlägset mest problem med sonaten. Det är en ganska sen sonat av Beethoven och skulle kräva en stor musikalisk förståelse som är få förunnade som är under 40 år gamla. Jag är tyvärr inte en av de få som fått den förståelsen, så jag måste arbeta mycket. I GM2 är redan allting ganska rent spelat. Jag spelar med stor inspiration och inlevelse. Här kommer ett väsentligt problem in i bilden. När jag lever med musiken hålls inte mina tempon tillräckligt stabila. Jag saknar mera orkestralt tänkande i första satsen. Det gjorde Joonas Pohjonen som var min dåvarande lärare också. Det är ett lite hafsigt intryck man får av GM2. Det känns inte intressant att lyssna på. Det här är en intressant paradox eftersom jag minns att det kändes roligt att spela den. En annan

paradox ligger i att texten är lätt att spela och därför blir väldigt svår. Man övar ofta just såpass mycket att alla tonerna är på plats och sen nöjer man sig med det. Andra satsen är en ännu större utmaning. Det handlar igen om att åstadkomma en naturlig melodi, vilket är väldigt svårt för mig. Eftersom det är ett rondo blir det viktigt att det är välspelat och sammanhängande för att musiken skall kännas engagerande. Tempot varierar tyvärr mellan de olika partierna i andra satsen. Det kommer, som så ofta, ett parti där man byter till trioler och då går jag naturligtvis i fällan och byter tempo. Åtminstone är det ganska rent, så det är "bara" det musikaliska som saknas. Det måste också vara ganska rent eftersom minsta felslag genast märks i den här musiken.

Publikens respons:

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

1. Beethoven andra satsen

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

1. Instabilt tempo och linjelös melodi ger oformad helhet.

Vad och hur skulle du öva när programmet är i det här skedet?

3. **Beethoven** Hurudan bild vill du ge med de första ackorden? Spela dem då på det sättet. Lite onödigt hårt anslag emellanåt.

Andra kommentarer:

1. **Beethoven** genomföringens tempo. Andra satsens tempo, Melodisk kontinuitet och upphöjning.

3. **Beethoven** andra satsens första toner. Fick inte riktigt klart vad rytmen var. Överlag kunde rytmen i andra satsen vara klarare och noggrannare.

4. **Beethoven** första satsen subito pianona i början för plötsliga, lyssnaren hinner inte uppfatta. Sångbarhet till melodierna, Slutet kom plötsligt.

4.2.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

Vad ändras då i GM3?

Jag tar mig mindre rytmiska friheter i första satsen. Det känns också lite mera som om jag hittar det orkestrala. Egentligen är den första satsen redan ganska bra i det här skedet. Jag har gjort finputsning av texten och de olika nivåerna hålls på sin plats. Jag lever mig inte lika mycket in i musiken utan fokuserar på att hålla kontroll. Det fungerar förvånansvärt bra. Att sluta skådespela och lita mera på mina öron och mitt undermedvetna har hjälpt mig mycket. Det är också en av de viktigaste sakerna jag lärt mig under processen med de här konserterna. Helheten fungerar mycket bättre tack vare ett enhetligt tempo. Den andra satsen är också bättre. Det hela känns lyriskt och problemfritt. Jag kan texten bra och har balanserat ackorden bra. Fraserna fungerar också som de är skrivna. Ändå saknas något. Det var tungt att lyssna på andra satsen av denna Beethovensonat på GM3. Tekniskt var allting redan på plats, men det kändes inte intressant att lyssna på för mig själv. Om jag inte kan intressera mig själv med mitt spelande, vem skall då orka lyssna på mig? Att man spelar tråkigt är inget hinder för framgång i tävlingar men jag söker efter något djupare än framgång. Vi försöker vara konstnärer. Jag gjorde mycket mentala övningar ännu efter GM3. Det är svårt att vara naturlig. Fast jag inte lyckas specificera vad det är som gör att jag inte är intresserad av att lyssna på inspelningen är det ändå en viktig iakttagelse.

Publikens respons:

Andra kommentarer:

2. **Beethoven**- Du använder pedalen bra här. Verkligt bra.

4.Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Beethoven 3,7 För hård början. De "komplexa" partierna mera "kontemplativt". Andra satsen bra! Ska spelas just så "sansat". Mera "eftertänksamhet" i frasering.

4.2.4 Hur gick det då i själva tävlingen 16.1.2006 med Beethoven?

Min lärare var mest orolig för det jag skulle spela i andra omgången. Det

gick inte längre att briljera med teknik och styckena var överlag nyare och omognare i andra omgången.

Första satsen känns mycket säker. Det har den varit länge. Också i tävlingen håller den bra ihop. Artikulationen är bra. Det förekommer små rytmiska missar, men jag tycker inte att de förstör helhetsintrycket. Jag ger kanske intryck av att vara en mogen konstnär men många av mina medtävlanden är mycket yngre än vad jag är, så det är inte nödvändigt i den här tävlingssituationen. I allmänhet är det dock en mycket viktig aspekt. Musikalisk mognad kommer ofta med tiden när man lär känna mera repertoar och mognar som mänska. Det är ändå ingen självklarhet. Många musiker fastnar i ett visst skede och hittar inte djupare än vad de är som sexton-sjuttonåringar. De fortsätter glatt att spela men går inte framåt. Utveckling är aldrig en självklarhet. Den andra satsen fungerar ganska bra. Ett av de bästa uppförande hittills kommer just till tävlingen. Tempona är stadiga och melodin är enkel och vacker som en Schubert-lied. Där hade jag stor tur, eftersom andra satsen i Beethovens e-mollsonat var en av de delar som lättast hade kunnat hindra mig från att gå vidare till final. Det kommer enstaka felslag, men de är inte relevanta. Jag är mycket nöjd med hur det låter i tävlingen. Tempot är lågt. Till och med lägre än vad jag spelat tidigare, men det känns ändå intressant att lyssna på det.

4.3 Madetoja: Kuoleman puutarha Op. 41 sats II

4.3.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

1. första omgången: Clair de lune andra omgången kuoleman puutarha

Vad tror de det beror på (t.ex. bra stämning, få felslag, hur du kände dig, hur pianisten kände sig)?

1. Bra stämning, bra stycke

Vad var enligt din mening det sämsta framförandet under kvällen?

Andra kommentarer:

1. **Madetoja**- Bra stycke

4. **Madetoja (min åsikt)**-Det här är inte ett virtuosstycke... snarare en nostalgisk vals, tragiska minnen, död, avsked, lugn(inte känsla av trolldans)

6. **Madetoja**- Sångmässigt vackert. Tempot ökade lite omotiverat ett tag eller två.

4.3.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Det var en ganska viktig del av tävlingen. Därför hade jag övat Madetoja ganska mycket. Jag tyckte om musiken. I GM2 är allt ganska bra på plats redan. Jag hade spelat hela sviten och hade därför en någorlunda bra helhetsbild av verket. Ett lite liknande problem som i Rachmaninov märks här. Det är helt ok, men känns för vardagligt. Man saknar finare detaljer i artikulationen och färgerna.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

2. Madetoja kouleman puutarha och Englund Pavane och Toccata
4. Ligeti, ett liknande grepp saknade jag i Debussy. Madetoja var också bra.

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

2. Det såg ut som om du var avslappnad och det kändes bra att spela, Madetoja var känsligt och färgfyllt. Englund hade intensitet och rätt grepp
4. Ligetis stycke hade karaktär, du spelade uttrycksfullt och varierat. Madetojas stycke andades naturligt. Klangen var bra.

Andra kommentarer:

1. **Madetoja**- jämn klang, modigare tolkning. I början är accenterna övertydliga, lugnare tempo

4.3.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

I GM3 är det lite mera rubato än i GM2. Det känns som om det hjälper mycket. Det är också mera dansant, vilket är en viktig del av verkets karaktär. Det är mycket bättre än i GM2 men det är för all del ett stycke som kan spelas hur bra som helst. Mycket kan ännu bli bättre. Vissa små missar förekommer ännu. I det här skedet handlar missarna inte mera om direkta felslag utan snarare om dynamik, tempo och färg. Någon ton är för stark eller verkar osäker. Det slår mig att jag ofta spelar sämre än jag gjorde då. Man saknar det noggranna filandet som var självklart då.

Publikens respons:

Andra kommentarer:

4. Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Madetoja 3,9 Behövs ett uns "finsk skräck". Bra annars.

4.3.4 Och Madetoja i Madetojatävlingen 16.1.2006

Mycket fritt gestaltad inledning, men den hålls ännu i stilen. Det är mycket behärskat och bra lyssnat. Vissa forten i basregistret är mycket starka men ändå inte för hårda.

Det finns inte just något att anmärka om. En viktig detalj var att jag njöt av att spela i tävlingen utan att spela teater. Det är något som jag kunde ha nytta av att göra i fortsättningen. Musik skall väl ändå ge en njutning åt musikern också? Jag är nöjd med vad jag gjort.

4.4 Englund: Pavane och toccata

4.4.1 GM1 11.11.2005

Publikens respons:

Vad var enligt din mening det bästa framförandet under kvällen?

6. Ligeti och Englund

Andra kommentarer:

1. **Englund**-Bra

4. **Englund- Toccata**: mera elektriskt, secco, senza Ped., molto stacc. mellandelen: fräsera oktavtemat

5. **Madetoja pavane?** (sannolikt skrivfel)- Början inte speciellt gripande. "lever" ganska mycket vilket är bra! Jag tycker inte om stycket så jag kan inte riktigt kommentera. Vissa dissonanser kunde vara mera "rivande".

Toccata- mot slutet blev det bättre, inte helt färdigt (men blir klarare när man övar). Jag tycker om det maskinaktiga i början, hopp. är det meningen. Kunde ha mera nyanser och lek senare. Mera djup i basen. Pianissimo "figurerna" (senare fortissimo) när melodin i mellanregistret; en bra del.

6. **Englund**- Fint! Vart tog den begynnande tröttheten vägen? Du gillar den?

4.4.2 GM2 1.12.2005

Egen analys av inspelningen:

Pavanen är mycket lättare än toccatan på ett ytligt plan. Det är ett långsamt tempo och direkt svåra passager saknas nästan helt. I GM2 spelar jag den därför för nonchalant. Tempot är för snabbt och kvaliteten är inte tillräckligt bra. Anslaget är för hårt och rakt. Låter lite okänsligt. Toccatan går bättre men eftersom pavanen var rastlös uteblir den önskade kontrasten mellan pavanen och toccatan. Motsatta problem jämfört med

pavanen. Anslaget är oklart och för mjukt i partier som borde spelas rakt och hårt. Jag vill ha mera ryskt brutalt anslag i början. Musiken är relativt enkel och jag upplever att jag inte har haft problem att förstå hur den borde gestaltas och vad den betyder. Det saknas bara rent tekniska förutsättningar för att lyckas förmedla betydelsen. Ställvis är det ändå bra redan i GM 2 och inga katastrofala problem någonstans.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

2. Madetoja kouleman puutarha och Englund Pavane och Toccat

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

2. Det såg ut som om du var avslappnad och det kändes bra att spela, Madetoja var känsligt och färgfyllt. Englund hade intensitet och rätt grepp.

Andra kommentarer:

1. **Toccata**- rastlöst tempo, svänger inte, klangen är dov.

4.4.3 GM3 10.1.2006

Egen analys av inspelningen:

Pavanen har ett mycket djupare lugn i GM3. Tempot är lugnt och jag lyckas med att framställa en vacker cantabilemelodi utan störande accenter som i GM2. Det är sjungande och fraserna bär på ett naturligt sätt. Hela pavanen känns som en enhet med en stor båge från början till slut. I Toccatan är tempot lite långsamt. Det har dock den märkbara fördelen att jag hinner artikulera precis allting. Det ger ett virtuost intryck om än lite kontrollerat. Fortfarande finns det små oexaktheter som stör ganska mycket. Texten är så pass enkel att det borde vara nästan perfekt för att ge ett tillräckligt gott intryck. Tyvärr har också en del av uttrycket försvunnit i toccatan eftersom fokus låg på kontroll. Ganska bra, men det låter fortfarande för mycket som en prestation och för lite som en konstnärlig mästertolkning. Man kan komma långt i en tävling med en ytlig, men lyckad prestation, men man kan inte beröra publikens hjärta.

Publikens respons:

Vad var det bästa framförandet under kvällen?

2. Sonaten, Bach preluden och de finska (speciellt Madetoja)

Vad tror du att det beror på (t.ex. god atmosfär, rent spel, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

2. Intensiteten i dig

Vad var det sämsta framförandet under kvällen?

3. Debussy, Rachmaninov, Englund

Vad tror du att det beror på (t.ex. fel atmosfär, felslag, hur jag kände mig, hur musikern kände sig)?

3. Undrar om det där långsamt, vemodiga, drömmande inte riktigt överensstämmer med ditt temperament?

Andra kommentarer:

2. **Englund**- nyanserna (underbart) I god form!!

4. Några intryck: Skala 0-3-5 (helt misslyckat- ganska bra- fullkomligt)

Englund 3,0 Första lit "lös" borde dramatiseras och skärpas. Andra fantastisk!

4.4.4 Hur gick då Englund i Madetojatävlingen 16.1.2006

Pavanen är inte ett problem eftersom den inte varit det tidigare heller. Jag var inte alls nervös för den. Eventuellt går allting lite för enkelt. Det saknas friktion. Jag fokuserar för mycket på melodin i högra handen och vänstra handens enkla basgång har inte den skärpa jag hoppats på. Ganska bra låter det ändå. Toccatan är ganska bra kontrollerad men det går mest tack vare rutin. Tyvärr håller koncentrationen på att försvinna. Det är det sista jag spelar i den andra omgången och det har gått ganska bra. I stället för att hålla ut och upprätthålla koncentration maximalt börjar jag känna mig lättad och längtar bort. Felslagen är få, de svåra passagerna imponerar lite, men det hörs tyvärr att jag inte är engagerad längre. Det blir lite bättre mot slutet men är ändå inte riktigt tillräckligt bra. Jag kom till Final, så den

yttigare målsättningen uppnåddes, men jag spelade inte tillräckligt bra för att vara helt nöjd. Men så är det för det mesta. Det är sällan man kan vara helt nöjd med vad man gjort. På basen av applåderna så var publiken mycket nöjd och det är också värdefullt. Det kan inte handla bara om musikern själv. Om man ger publiken en fin upplevelse är det mycket värdefullt.

5 Tankar om övande

5.1 Frihet

Att arbeta professionellt med musik innebär klara risker. Vi som har sökt oss till det här yrket har ofta en djup kärlek till konsten och ett behov av att få uttrycka våra känslor och tankar genom musik. Arbetet med musiken är dock mycket vardagligt och berövar oss ofta den ursprungliga glädjen och spontaniteten som en gång funnits i vårt spelande. När du måste upprepa en besvärlig sextondelspassage hundratals, eller tusentals gånger känns det lätt som om det enbart handlade om presterande. Mycket av det man hör bland kolleger för också ner musiken på ett mycket mera ytligt plan än vad man trodde att den befann sig på. Efter en mycket lyckad konsert kan man höra positiva uttalanden om tekniska detaljer som lyckats eller misslyckats. Det talas om lyckade oktavhopp, styrka, hastighet och dyligt. Teknik är naturligtvis en förutsättning för att kunna spela bra, på samma sätt som förmågan att läsa noter är en förutsättning för att kunna lära sig ny repertoar. Teknik är ändå endast ett medel och inte ett mål i sig självt. En stor del av uttrycket i konsten går förlorat om musikerna reduceras till maskiner. Tyvärr går också en stor del av uttrycket i konsten förlorat om tekniken är dålig och vackra tankar uttrycks på ett klumpigt och osäkert sätt. För att kunna bevara en del av den ursprungliga glädjen har jag försökt använda improvisation. En så stor del av dagens arbete går åt till mekaniskt arbete och filande av detaljer, att det känns mycket uppfriskande att få leka fritt med sitt instrument dagligen.

Ofta har jag börjat dagen övande med fri improvisation. Jag spelar några intervall eller toner som jag sedan spinner vidare på och bildar små helheter. Improvisation kan vara en konstart med hög konstnärlig ambition, men för mig har det snarare handlat om lek. Jag slopar alla vardagliga krav på kvalitet och logik och spelar vad som helst som jag kommer att tänka på. Resultatet varierar mycket beroende på i vilket sinnestillstånd jag är just då. Ibland arbetar jag med harmonier i en tonal miljö och gör rentav saker i en specifik stil. Ibland spelar jag bara olika toner lite på måfå i olika register

och lyssnar på dem. Ganska ofta bygger jag upp ett rytmiskt ostinato som sedan varierar.

5.2 Regelbundna meditativa upprepningar

Förutom den tidigare nämnda friheten har jag arbetat mycket med skalor och treklanger. Under några år började jag varje dag med en timme skalor. Jag spelade systematiskt igenom alla dur- och mollskalor i olika tempon. Efter att ha gjort det i några månader började fingersättningarna och tonerna vara mer eller mindre självklara och jag kunde fokusera på andra aspekter. Ett ganska långsamt tempo och fokus på synkronisering av händerna är ett exempel. Eftersom skalor är ett mycket tråkigt musikaliskt material ger det mycket utrymme för att träna tekniken och lyssnandet. När man spelar en ton är det möjligt att vara fullt medveten om vilken position den har i skalan. Det talas mycket om ledtonens funktion men alla toner i en skala har egentligen sin säregna karaktär. Om man skaffar sig en bra teknik som fungerar mer eller mindre automatiskt frigör det energi som kan användas till att återge ett specifikt stycke och dess stämning.

5.3 Jag övar alltså är jag

Vi behöver olika roller för att kunna känna oss hemma i vår existens. En viktig del är yrket och det stärker ens självförtroende om man upplever att man är något. Jag är pianist. Vad är en pianist? En enkel definition på vad en pianist är: en som spelar piano. När jag övar sitter jag och spelar piano och är således en pianist. Det är enkelt och lite banalt, men det ger mig en plats och en funktion. Man vet vem man är när man arbetar. Somliga pianister vill inte kalla sig pianist utan kallar sig hellre studeranden eller något liknande. Det handlar antagligen om hur de definierar ordet pianist. Är en pianist en som redan spelar piano riktigt bra eller en som huvudsakligen spelar piano. Om man inte arbetar blir man utan plats och tappar därför småningom sitt självförtroende. Därför måste en musiker spela.

5.4 Förhållandet mellan mina tankar om övandet och inbandning som övningsteknik

Min ursprungliga tanke var att dels bättre kunna uppfatta det konstnärliga uttrycket i det jag spelar och dels att dela upp arbetet i förnuftiga etapper. Egentligen var bandningarna ett ganska nytt sätt att arbeta för mig.

Jag hade tidigare känt ett visst förakt mot effektivitetstänkandet inom musiken och närmade mig det nu själv. Tyvärr krävs det effektivitet för att uppnå tillräckliga resultat, och goda resultat uppmuntrar till fortsatt arbete. Jag lärde mig mycket genom att lyssna på banden och se på videoinspelningarna, men en stor del var ändå själva planeringens inverkan och själva situationens allvar. När jag hade en bandad konsert exempelvis följande vecka ville jag naturligtvis att det skulle bli så bra som möjligt, även om det bara var ett delmål före tävlingarna som var huvudmålet. Jag minns att jag arbetade målmedvetet och fokuserade på de svagaste punkterna. Det gav naturligtvis bättre resultat än om jag hade arbetat utan ett nära liggande mål.

När jag bandade övningar till vardags i vanliga klassrum hade det också en positiv inverkan på mitt arbete. Eftersom jag visste att jag senare skulle måsta lyssna igenom vad jag gjort spelade jag lite mera noggrant. Själva apparatusens närvaro gjorde att jag koncentrerade mig lite mera än vanligt.

En annan del av arbetet var frågorna som hörde till programbladet. Jag försökte se om jag skulle få en entydig respons på det jag spelat. Det var lite svårare eftersom publiken består av så många olika sorters människor. Det var mycket små konserter som jag kallade GM 1, GM 2 och GM 3, så publiken bestod närmast av mina vänner och släktingar samt diverse pianister från stadia som jag bett komma och lyssna. Svaren genomsyrades av en positiv uppmuntrande kritik och humor. Svaren från enkäten gav inte så mycket för mitt arbete när jag skulle fortsätta. Den positiva uppmuntrande attityden gav mig mycket mera. Eftersom publiken var med

mycket konkret när de skrev feedback åt mig kände jag att jag inte var helt ensam i processen.

6 Vad händer nu?

Efter att Madetoja-tävlingarna var över började jag koncentrera mig mera på virtuos teknik. Jag spelade bl.a. Chopins op. 10, som består av tolv ganska utmanande etyder. Jag spelade B-kurs 2008 och mycket tid gick förstås åt till att förbereda den. En ny idé har varit att börja infoga läsande av böcker i övningsprocessen. När jag spelar en sonat av Schubert läser jag en biografi om Schubert, eller något annat som kan tänkas hjälpa min tolkning eller mitt spelande på lång sikt.

Jag har börjat spela också mycket enkla stycken för att försöka nå högre konstnärligare resultat. Med enkla stycken kan man lära sig lyssna på detaljer i högre grad. De flesta är mer eller mindre medvetna om vad som händer i melodin. Känner du till alla mellanstämmor, basen och vad de har för förhållande sinsemellan? Vet du med vilket finger du spelar tersen på en specifik plats i stycket? Vet du var frasens huvudpunkt är, eller ens var styckets klimax är? Tyvärr är mitt eget svar för det mesta: Nej. Men med hjälp av tekniskt och musikaliskt enkla stycken kan jag kanske lära mig de här sakerna.

Jag hör mycket ofta pianister som spelar mycket bättre än jag och det är uppmuntrande. Det finns mycket som jag inte har lärt mig ännu. Under de år jag arbetat med musik, har jag småningom börjat vara mindre avundsjuk på de som är längre hunna än jag. Vi är alla kolleger. På samma sätt så har jag undvikit att förakta musiker som inte spelar och tänker som jag. När man kritiserar andra musiker skall man göra det med god vilja. Vi är alla kolleger.

Det är en på sätt och vis en viktig punkt som nås för mig personligen nu. B-kursen är spelad och slutarbetet skrivet. Man kommer att tänka på vad det betyder att sluta studera. För mig fortsätter studierna ännu ett tag men tanken är ändå där.

Examen i en musikhögskola betyder egentligen ingenting.

En konstnär slutar inte studera före han död.

Helsingfors 31.8.2008 Gustav Nyström